

Gebruik ze liever niet te veel

Ze beloven een fijne geur en een goed gevoel, maar vele van deze zogenaamde luchtverfrissers zijn ongezonder dan we denken.

de zwartepiet toegespeeld krijgen: ook verhitte essentiële oliën en de dampen die daardoor ontstaan, kunnen de gezondheid van mensen met astma of allergieën danig op de proef stellen.

Bovendien maken deze producten geen komaf met nare geurtjes. Ze verbergen enkel de kwalijke reukjes onder een laagje van lekker ruikende, natuurlijke of synthetische parfums. De lucht wordt dus niet gezuiverd, maar enkel gewijzigd.

Potentieel allergene parfums

Producten om uw huis te voorzien van een lekker parfum zijn er in allerlei vormen en maten: wierookstokjes, geurkaarsen, potjes waarbij u met behulp van een theelichtje essentiële olie doet verdampen, geurstokjes ... Sommige natuurlijke dan wel synthetische stoffen in die luchtverfrissers kunnen allergische reacties veroorzaken. Zo kan natuurlijk D-limoneen, dat aanwezig is in de schil van sinaasappelen en ci-

De dagen worden korter en de avonden langer. Niets zo gezellig dan de boel op te leuken met een kaars, zeker wanneer u zich in een warm bad onderdompelt of lekker knus in de zetel kruipt. Een geurend exemplaar, een stokje wierook of een brandertje met essentiële olie dompelt uw woonkamer niet alleen onder in een warm licht, maar ook in heerlijke geuren.

Huisparfums zuiveren de binnenlucht niet, ze verdoezelen enkel nare geuren

Alleen zijn die producten minder gezond dan de meeste fabrikanten van huisparfums en aanverwanten u willen doen geloven. Onze test plaatst bijvoorbeeld kanttekeningen bij wierookstokjes, die veel meer van het kankerverwekkende benzeen uitstoten dan een brandende sigaret. Die geurende stokjes zijn dus absoluut te mijden, maar ze zijn niet de enige die

23 huisparfums getest

Wij kochten vier geurverspreiders met essentiële olie, elf geurkaarsen, één gewone kaars ter vergelijking en zeven soorten wierookstokjes en -kegeltjes.

Bij alle gingen we na hoe groot de uitstoot van VOC's (vluchtige organische componenten), fijn stof, de kankerverwekkende stoffen benzeen en formaldehyde, acetaldehyde en allergenen is. Daarbij baseerden we ons op de wettelijke normen, als die er waren. Op die manier kregen we een zicht op de kwaliteit van de binnenlucht wanneer de geteste luchtverfrissers worden gebruikt. Tot slot bekeken en beoordeelden we ook de etiketten van alle producten. We gaven geen eindbeoordeling omdat we (regelmatig) gebruik van deze producten afraden.

troenen en vaak wordt gebruikt in luchtverfrissers, een allergische reactie veroorzaken bij mensen die gevoelig zijn voor deze stof. In het geval van geurverspreiders zoals stokjes die in een geparfumeerde vloeistof zijn gedompeld, zit het risico dan weer vooral in de allergene stoffen die via een eventuele aanraking tot huidreacties kunnen leiden. Uit onze test, waarbij we producten onder de loep namen die alle een vorm van verbranding nodig hebben opdat de geur wordt verspreid (wierook, kaarsen en geurverspreiders met essentiële oliën), blijkt dat allergenen vooral te vinden zijn in de dampen van wierook en geurverspreiders met essentiële oliën. Bij de geteste geurkaarsen komen er heel wat minder tot zelfs geen vrij.

Veel luchtvervuiling

Bij bepaalde geteste producten haalt u echter niet alleen allerge-

nen in huis (de geurstoffen), maar laat u ook andere potentiële gevaren los in uw woning: fijn stof, vluchtige organische componenten (VOC's) en zelfs de kankerverwekkende stoffen benzeen en formaldehyde. Die komen immers vrij bij een verbranding.

U haalt uw schouders eens op, want u denkt dat het allemaal niet zo'n kwaad kan en binnen proportie blijft? Fout gedacht.

Immers, wanneer u een (geur-)kaars of wierook aansteekt, verspreiden zich ultrafijne roetdeeltjes die tot diep in uw longen kunnen dringen en daar irritatie kunnen veroorzaken. Bij gebruik van een luchtverfrisser worden ook vele chemische stoffen (VOC's) uitgestoten, die de binnenlucht vervuilen. Binnenlucht van goede kwaliteit mag niet meer dan $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ VOC's bevatten (richtwaarde in Vlaanderen). Welnu, bij de geteste wierook is

1 brandende sigaret stoot $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ benzeen uit. Sommige wierook $490 \mu\text{g}/\text{m}^3$

er geen enkel product dat voldoet aan die waarde van $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemeten uitstoot reikt van $341 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tot niet minder dan $6740 \mu\text{g}/\text{m}^3$! En in uw woning zijn er sowieso nog andere bronnen van VOC's (onderhoudsproducten, meubelen enz.).

Het brandertje met essentiële olie van Lampe Berger – een soort olielampje – is het enige in de categorie van oliebranders dat voor de VOC-uitstoot niet door de mand valt. Ook de geteste geurkaarsen tasten de kwaliteit van de binnenlucht niet aan.

Wierook en benzeen: ongezonde maatjes

Wij hebben eveneens de uitstoot van kankerverwekkende stoffen zoals benzeen en formaldehyde gemeten. We hanteerden daarbij de meest strenge, bestaande norm.

Toen we de resultaten van de wierook zagen inzake benzeen, trokken wij onze ogen wagenwijd open: niet alleen stoten ze allemaal deze kankerverwekkende stof uit, sommige stoten er ook nog eens enorme hoeveelheden van uit. En dit terwijl de Wereldgezondheidsorganisatie stelt dat geen enkele concentratie zonder risico is. Zo komt er bij de verbran-

De parfums van geurstokjes kunnen allergene stoffen bevatten die bij gevoelige personen een reactie kunnen uitlokken.

LUCHTVERFRISERS

	PRIJS	TESTRESULTATEN						
		VOC's	Fijn stof (PM 2,5)	Benzeen	Formaldehyde	Allergenen	Acetaldehyde	Etiket
GEURVERSPREIDERS MET ESSENTIËLE OLIE								
DRAKE Oriental	15,50	●	●	⊕	⊕	●	⊕	□
DRAKE Oriental - Pastille parfumée	2,40	●	+	⊕	□	●	⊕	-
ESTEBAN Cederhout	21,50	●	●	⊕	□	●	⊕	+
LAMPE BERGER Paris Chic	43	⊕	+	⊕	⊕	□	⊕	+
GEURKAARSEN								
AIR WICK Zoete Vijgen - Dulce Higo Morado	4,49	□	-	⊕	□	□	⊕	+
AIR WICK Multicolor - Rijke Vanille en Crème Karamel	5,20	⊕	-	⊕	□	□	⊕	+
CARDIFF Vanille (set van 3 kaarsen)	1,86	⊕	□	⊕	⊕	⊕	⊕	□
DRAKE Jardin du Nil	6,75	⊕	+	⊕	⊕	⊕	⊕	□
ESTEBAN Cèdre	21	□	-	⊕	□	□	⊕	+
GLADE BY BRISE Relax Zen	3,30	□	+	⊕	□	□	⊕	⊕
HOME DELHAIZE Antitabac	5,69	⊕	+	⊕	⊕	⊕	⊕	+
IKEA Tindra (Vanille brésilienne)	2,99	⊕	-	⊕	⊕	⊕	⊕	□
L'OCCITANE Verbena candle	18	⊕	-	⊕	⊕	⊕	⊕	□
RITUALS Hammam Secret (Eucalyptus & Rosemary)	17,50	⊕	+	⊕	⊕	⊕	⊕	+
SPAAS Appel - Kaneel	4,99	⊕	+	⊕	⊕	⊕	⊕	□
GEWONE KAARS								
HOME DELHAIZE	2,45	⊕	-	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
WIEROOK								
CARREFOUR Charm "Blue Symphony"	3,90	□	●	●	●	-	⊕	⊕
DEVINEAU Evasion - Jasmin de chine (20 sticks)	1,99	□	●	●	●	-	⊕	⊕
DRAKE Bois de Santal	2,90	●	●	●	●	●	●	●
ESTEBAN Cèdre	5,80	●	●	●	□	-	⊕	⊕
HEM Opium	2	●	●	●	□	●	⊕	□
SATYA SAI BABA Nag Champa Agarbatti	3	●	●	●	□	□	⊕	-
SATYA SAI BABA Nag Champa Dhoop cones Shrinivas Sugandhalaya	3	●	●	●	□	●	⊕	-

HOE LEEST U DE TABEL?

VOC's Het totaal aan vluchtige organische componenten die vrijkomen, geeft een beeld van de luchtkwaliteit. Die stoffen kunnen de ogen, bovenste luchtwegen of de keel irriteren en misselijkheid, hoofdpijn en duizeligheid veroorzaken. Vlaanderen hanteert een richtwaarde van 200 µg/m³ (in de tabel een ⊕).

Fijn stof Komt vrij bij de verbranding. Wij maten fijn stof met een diameter kleiner dan 2,5 micrometer. Dat kan tot diep in de longen doordringen en mogelijk zware schade aanbrengen.

Benzeen Een chemische kankerverwekkende stof. Kan vrijkomen bij verbranding

(bv. sigaret). In België ligt de richtwaarde op 2 µg/m³, maar samen met de Wereldgezondheidsorganisatie vinden wij dat geen enkele concentratie benzeen zonder risico is. Een ⊕ betekent dat we geen benzeen aantreffen.

Formaldehyde Kankerverwekkend, maar niettemin erg veel gebruikt, met name in textiel, bij de productie van plastic en als bewaarmiddel. Kan hoofdpijn, kortademigheid en ontstekingen van het neusslijmvlies veroorzaken. Voor onze beoordeling baseerden we ons op de Vlaamse richtwaarde van 10 µg/m³ gedurende een half uur (⊕), en anderzijds op de interventiewaarde van 100 µg/m³ (●).

Allergenen Wij beoordeelden de aanwezigheid van stoffen die door Europa als "allergeen" of "mogelijk allergeen" worden bestempeld, zoals cinnamyl alcohol, D-limoneen en benzylnitrozaat. Allergenen kunnen synthetisch of natuurlijk zijn.

Acetaldehyde Een van de vele irriterende stoffen die ook mogelijk kankerverwekkend is. Komt vrij bij een verbranding. De Europese richtwaarde bedraagt 200 µg/m³ (⊕).

Etiket Worden veiligheidsinfo, contactgegevens en gebruiksaanwijzing vermeld? Zegt het etiket iets over eventuele allergenen? Gebruikt de fabrikant misleidende foto's of niet?

- ⊕ Zeer goed
- + Goed
- Redelijk
- Zwak
- Slecht

WEG MET SCHADELIJKE STOFFEN

UW EERSTE TAAK: VERLUCHTEN

Uw woning vijf tot tien minuten verluchten in de winter, volstaat, in combinatie met een goede ventilatie (bv. roosters in de raamkozijnen). Voorts bestaan er ook huisrecepten om komaf te maken met geurtjes.

- ◆ Verluchten is dus essentieel. Woont er bij u een kind, een zwangere vrouw of een persoon met astma of een allergie, dan vermijdt u het best (alle) luchtverfrissers.
- ◆ Wierook is af te raden vanwege de schadelijke stoffen die vrijkomen tijdens het verbrandingsproces van deze producten. U kunt desgevallend geurkaarsen in de plaats gebruiken, want die zijn minder schadelijk.
- ◆ Volg steeds nauwgezet de instructies van de fabrikant om het product zo veilig mogelijk te gebruiken. Laat een geurkaars niet langer branden dan staat aangegeven.
- ◆ Volstaat verluchten voor u niet, breng dan eventueel wat heerlijk geurende ingrediënten zachtjes met wat water aan de kook. De stoom vult de binnenlucht met hun heerlijke aroma's. Probeer het eens met kaneelstokjes, verse fijngehakte gember, enkele takjes basilicum of rozemarijn. U kunt zelfs spelen met de seizoenen. In de herfst en de winter doen kaneel, enkele theelepels natuurlijk vanille-extract en sinaasappel met kruidnagel het goed; in de zonnigere maanden zijn citroen, steranijs, takjes munt of tijm heerlijk.
- ◆ Een kopje azijn, natriumbicarbonaat of vulkanische stenen zijn ook goede absorbeers van nare geurtjes.

> ding van de kegeltjes van Satya Sai Baba wel $490 \mu\text{g}/\text{m}^3$ benzeen vrij! Dat is zowat acht keer meer dan bij het roken van één sigaret, hetgeen ook al wordt bestempeld als ernstig schadelijk voor de gezondheid. Voor formaldehyde is de situ-

atie iets beter, al blijven sommige wierookproducten ontzettend slechte resultaten neerzetten. De meeste geurkaarsen en branders met essentiële olie overschrijden daarentegen de richtwaarde van $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niet.

Richtlijnen voor de etikettering graag

Er bestaat momenteel geen wetgeving die de etikettering van luchtverfrissers regelt. Fabrikanten kunnen wel vrijblijvend een programma onderschrijven van hun beroepsorganisatie (AISE), dat bepaalde richtlijnen vastlegt.

Huisparfums brengen altijd vervuiling met zich mee, al valt het bij de geurkaarsen mee

Op de meeste producten vindt u informatie over een juist en veilig gebruik. Helaas vermelden ze niet allemaal of er al dan niet allergene of irriterende stoffen aanwezig zijn. Toch is er nuttige informatie voor gevoelige personen en advies uit het genoemde vrijblijvende programma.

Wij zien liever geen foto's van voedingsmiddelen als illustratie (bv. vanilleijs): huisparfums zijn geen voeding. Het nummer van het antigifcentrum tot slot is ook nuttig, gezien kinderen de geurvloeistoffen wel eens durven drinken of hun tanden zetten in een geurkaars. U bewaart en gebruikt deze producten het best buiten het bereik van kinderhandjes. ❤️

Carine Deschamps en Ruth Sas

WIJ EISEN

Een parfum van sérieux

Sommige luchtverfrissers stoten stoffen uit die even schadelijk zijn als die van tabak. Ze maken dus dat de kwaliteit van de binnenlucht daalt. Wij vragen dat de Europese en nationale overheden dringend het volgende doen.

- ◆ Dwingende regels opstellen met maximale emissiewaarden van VOC's en fijn stof voor deze luchtverfrissers.
- ◆ De etikettering van allergene ingrediënten en van de minimale voorzorgen bij gebruik van deze luchtverfrissers verplichten.
- ◆ Een grondige controle organiseren van de producten op de markt, met extra aandacht voor producten waarbij een verbranding plaatsvindt. Desgevallend moeten bepaalde producten van de markt worden gehaald.